

Eğitim Teknolojisi

kuram ve uygulama

Kış 2013
Cilt 3
Sayı 1

Winter 2013
Volume 3
Issue 1

Educational Technology

theory and practice

ISSN: 2147 - 1908

Cilt 3, Sayı 1, Kış 2013
Volume 3, Number 1, Winter 2013

Genel Yayın Editörü / Editor-in-Chief: **Dr. Halil İbrahim YALIN**
Yardımcı Editör / Co-Editor: **Dr. Tolga GÜYER**

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü / Publisher Editor: **Dr. Sami ŞAHİN**
Redaksiyon / Redaction: **Figen DEMİREL UZUN**
Dizgi / Typographic: **Şeyma Büşra GÜLEN**
Kapak ve Sayfa Tasarımı / Cover and Page Design: **Dr. Bilal ATASOY**
İletişim / Contact Person: **Dr. Aslıhan KOCAMAN KAROĞLU**

Editör Kurulu / Editorial Board

Dr. Abdullah KUZU
Dr. Akif ERGİN
Dr. Ana Paula CORREIA
Dr. Aytekin İŞMAN
Dr. Buket AKKOYUNLU
Dr. Cem ÇUHADAR
Dr. Deniz DERYAKULU
Dr. Deepak SUBRAMONY
Dr. Eralp H. ALTUN

Dr. Feza ORHAN
Dr. H. Ferhan ODABAŞI
Dr. Hafize KESER
Dr. Halil İbrahim YALIN
Dr. Hyo-Jeong So
Dr. İbrahim GÖKDAŞ
Dr. KyongJee (KJ) KIM
Dr. M. Oğuz KUTLU
Dr. M. Yaşar ÖZDEN

Dr. Mehmet GÜROL
Dr. Michael EVANS
Dr. Michael THOMAS
Dr. Özcan Erkan AKGÜN
Dr. Özgen KORKMAZ
Dr. S. Sadi SEFEROĞLU
Dr. Sandie WATERS
Dr. Scott WARREN
Dr. Servet BAYRAM

Dr. Şirin KARADENİZ
Dr. Tolga GÜYER
Dr. Trena PAULUS
Dr. Yasemin GÜLBAHAR
GÜVEN
Dr. Yavuz AKPINAR
Dr. Yun-Jo AN

* Liste isme göre alfabetik olarak oluşturulmuştur. / List is created in alphabetical order.

Hakem Kurulu / Reviewers

Dr. Adile Aşkın KURT
Dr. Akif ERGİN
Dr. Arif ALTUN
Dr. Aytekin İŞMAN
Dr. Buket AKKOYUNLU
Dr. Cem ÇUHADAR
Dr. Deniz DERYAKULU
Dr. Ebru KILIÇ ÇAKMAK
Dr. Eralp H. ALTUN
Dr. Ertan ZEREYAK
Dr. Ertuğrul USTA

Dr. Feza ORHAN
Dr. H. Ferhan ODABAŞI
Dr. Hafize KESER
Dr. Halil İbrahim YALIN
Dr. Hasan ÇAKIR
Dr. Işıl KABAKÇI
Dr. İbrahim GÖKDAŞ
Dr. Levent ÇELİK
Dr. M. Oğuz KUTLU
Dr. M. Yaşar ÖZDEN
Dr. Mehmet GÜROL

Dr. Mehmet Akif OCAK
Dr. Mukaddes ERDEM
Dr. Necmi EŞGİ
Dr. Ömür AKDEMİR
Dr. Özcan Erkan AKGÜN
Dr. Özgen KORKMAZ
Dr. S. Sadi SEFEROĞLU
Dr. Sami ŞAHİN
Dr. Selçuk ÖZDEMİR
Dr. Semirai ÖNCÜ
Dr. Serçin KARATAŞ

Dr. Serpil YALÇINALP
Dr. Servet BAYRAM
Dr. Şener BÜYÜKÖZTÜRK
Dr. Şafak BAYIR
Dr. Şirin KARADENİZ
Dr. Tolga GÜYER
Dr. Yasemin GÜLBAHAR
GÜVEN
Dr. Yasemin Koçak USLUEL
Dr. Yavuz AKPINAR

* Liste isme göre alfabetik olarak oluşturulmuştur. / List is created in alphabetical order.

İletişim Bilgileri / Contact Information

Web: <http://www.etku.org>

E-Posta / E-Mail: info@etku.org

Telefon / Phone: +90 (312) 202 83 17

Belgegeçer / Fax: +90 (312) 202 83 87

Adres / Address: Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, L-Blok / 308, 06500 Teknikokullar-ANKARA / TÜRKİYE

ÖĞRETİM ELEMANLARIN ÖĞRETİM AMAÇLI İNTERNET KULLANIMLARI***Mohammed Q. MUSTAFA¹, Sami ŞAHİN²****Özet**

Bu çalışmada, 2010-2011 eğitim-öğretim yılında Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesinde çalışmakta olan öğretim elemanlarının öğretim amaçlı İnternet kullanımları araştırılmıştır. Modeli betimsel tarama olan bu çalışmaya 100 öğretim elemanı katılmıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak geliştirilen bir anket kullanılmıştır. Ankette öğretim elemanlarının öğretim amaçlı internet kullanımlarına yönelik ifadeler yer almıştır. Öğretim elemanlarının öğretim amaçlı olarak interneti kullanımları ortalama bir sıklıkta olup bu konuda ankette çoğunlukla " bazen " seçeneğini işaretledikleri görülmüştür. Öğretim elemanlarının öğretim amaçlı internet kullanımları bölümlere göre değişmezken, unvanlarına göre ise anlamlı bir şekilde değişmektedir. Araştırma görevlisi öğretim elemanlarının, profesör ve doçent öğretim elemanlarına ve yardımcı doçent öğretim elemanlarına göre daha sıklıkla öğretim amaçlı olarak interneti kullandıkları görülmüştür. Ayrıca kullanım cinsiyete göre de anlamlı bir şekilde değişmektedir. Erkek öğretim elemanları kadın öğretim elemanlarına göre interneti öğretim amaçlı olarak daha sık kullanmaktadırlar.

Anahtar Kelimeler: İnternet ve Eğitim, Öğretimde İnternet Kullanma, Bilgi Teknolojisi

* Bu çalışma Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde yazılan yüksek lisans tezinden üretilmiştir

¹ Doktora öğrencisi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, BÖTE Bölümü, memedmustafa@gmail.com

² Doç. Dr., Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, BÖTE Bölümü, sami@gazi.edu.tr

INTERNET USAGE OF THE INSTRUCTORS FOR EDUCATIONAL PURPOSE

Abstract

In this research, the internet usage of the instructors of Gazi University, Gazi Faculty of Education in 2010-2011 academic year for educational purposes has been examined. The model of the study is descriptive survey. 100 instructors have participated in the study. In the research, a survey has been utilized as a means of data collection. In the survey, there are statements concerning the internet usage of the instructors for educational purposes. It is found out that on the average, the instructors are (sometimes) using internet for educational purposes. The frequency of internet usage of the instructors for educational purposes is not showing differences due to their departments. But due to their titles, it varies significantly. The frequency of Internet usage of research assistants is higher when compared to the frequency of Internet usage of professors and associate professors and Internet usage of assistant professors thereof. Besides, the usage also shows significant changes due to their gender. The frequency of the internet usage by male instructors for educational purposes is significantly higher than female instructors thereof.

Key words: Internet and education, Internet usage in education, information technology.

Summary

In this research, the Internet usage of the instructors of Gazi University, Faculty of Education in 2010-2011 academic year for educational purposes has been examined. 100 voluntary instructors participated in this study represent the sample of the research. In the research, 48% of the instructors are male, 52% of them are female. 40% of the volunteers have the title of research assistant. 4% are professors, 10% are associate professors, 32% are assistant professors, 14% are instructors. The departments of the volunteers are as follows; 28% are from Department of Secondary Education Social Fields Education, 26% are from Department of Primary Education, 11% are from Department of Education of Foreign Languages, 10% are from Department of Education of Computer and Instructional Technologies, 8% are from Department of Turkish Education, 8% are from Department of Private Education, 6% are from Department of Educational Sciences, 2% are from Department of Science Mathematics Fields for Secondary School Education and 1% are from Department of Education of Fine Arts.

In the research a survey has been developed as a means of data collection. In the survey, there were statements about the Internet usage levels of the instructors for educational purposes. The validity of the scope and compliance of the survey articles have been confirmed by the participation of 25 specialists utilizing an "Expert Evaluation Form". The internal consistency of the articles of the survey has been evidenced by calculating Cronbach's Alpha value. In this respect, the Alpha value for 24 articles about the Internet usage levels of the survey has been calculated as 0.93. Average, standard deviation, frequency, t-test and one-way variance analysis have been applied for the resolution of survey articles. SPSS 18 software program has been used during these processes.

In the analysis performed due to departments, 1 instructor from Department of Education of Fine Arts and 2 instructors from Department of Science Mathematics Fields for Secondary School Education have not been included in the analysis resolutions, as it has been assumed that they couldn't represent their departments numerically. In the analysis performed due to titles, Professors and Associate Professors have been taken as a group as their percentage in participation of the research were low.

It has been found out that the instructors are "sometimes" using the Internet technologies for educational purposes. The most used technology is search engine, the least used is forum spaces. They are "sometimes" using Internet for course materials. On the other hand, they have ticked off "often" option for the statement "I find images such as photos and graphics to use in my courses". It has been found out that they are "rarely" using the Internet for measurement and evaluation purposes. However, they have chosen "often" for the statement "I announce the examination results". Although they have chosen the "rarely" option about communication statements, they have ticked off "often" option for "I communicate with students via e-mail" statement. It is also seen that they are "often" using Internet for research purposes. However, they have chosen "sometimes" option for the statement "I make the students to make research via Internet". The usage of Internet by the instructors for social networking sites differs in itself. They have chosen "often" option for "I use wiki, etc. encyclopedias", "sometimes" option for "I utilize from social networking sites", "rarely" option for "I use social networking sites (blog, facebook, etc.) in my courses" statements.

T-test has been used for the unrelated samples of average comparisons of the Internet usage of instructors for educational purposes due to their gender. The averages show significant differences due to their gender. The frequency of the internet usage by male instructors for educational purposes is significantly higher than female instructors thereof. In their usage of Internet for educational purposes, when we look at the situation from their searches for course materials, educational games, simulations, animations, etc., their searches for interactive materials, utilization of social networking sites, analysis of educational web sites, usage of electronic libraries and journals, their electronic book downloads, their utilization of dictionaries, usage of encyclopedias such as wiki, etc, their usage of search engines and their follow-up of educational agenda, we can see that male instructors are using the Internet more frequently than female instructors.

In one-way ANOVA results related to the average comparison of Internet usage by instructors for educational purposes due to their titles, the point averages differ significantly due to their titles. Due to the Scheffe test results performed to find in which groups the title differences exist, the Internet usage by research assistants for educational purposes is more significant when compared to the Internet usage by professors and associate professors for educational purposes and the usage of Internet by assistant professors.

The frequency of Internet usage of research assistants for educational purposes is higher when compared to the frequency of Internet usage of professors and associate professors for educational purposes and Internet usage of assistant professors for educational purposes thereof. When compared to other instructors, it has been found out that research assistants are using Internet more frequently for finding course materials, images such as photographs and graphics to use in their courses, for downloading electronic books, for using dictionaries and search engines.

In one-way ANOVA results related to the average comparison of the usage of Internet by instructors for educational purposes due to their departments, the most frequent usages of Internet are performed by the instructors from Department of Turkish Education, the minimum usages of Internet are performed by the Department of Secondary School Social Fields Education. However, one-way ANOVA results show that the interdepartmental differences are not significant.

Giriş

Teknolojik gelişmeler toplumun her alanında değişmelere neden olmuştur. Günümüzde yaşanan teknolojik değişim hızı toplumu derinden etkilemiş, öğretim ve bilgi dünyasında da kendini hissettirerek kullanımını zorunlu kılmıştır. Yaşanan teknolojik değişim hızı hayatımızın her alanında olduğu gibi öğretim tasarımının yapısında ve öğrenme ortamlarında da önemli değişiklikler meydana getirmiştir. Bilgi teknolojilerinin kullanımının yaygınlaşması ile birlikte günümüzde toplumlar “bilgi toplumu” haline dönüşmüştür. Bu noktada “bilgi toplumu” için teknoloji destekli öğrenme becerisinin etkin kılınması önemli görülmektedir.

Teknolojideki değişimler, eğitim kurumlarının yapısını ve işlevlerini de etkilemektedir. Endüstri, ekonomi ve iletişim gibi birçok toplumsal sistem eğitim kurumlarının teknolojiyi kullanabilen bireyler yetiştirmesini beklemektedir. Bu teknolojilerin başında gelen bilgisayarlar, öğretimde kullanımı aynı zamanda alışık olmadığımız şekilde bilgiye kolay ve hızlı ulaşmamızı sağlamaktadır. Bu konudaki en büyük gelişme kişisel bilgisayarların yerine ağ yapılarının kullanımıyla gerçekleşmiştir (Özden, Çağıltay ve Çağıltay, 1997). Bilgisayarların birbirlerine bağlanmasıyla ağlar, ağların birbirine bağlanmasıyla internet oluşmaktadır. İnternet, eşsiz bir bilgi kaynağı ve iletişim ortamı olarak hizmet etmesi ile diğer bilgisayar teknolojilerinin önüne geçmiştir (Akkoyunlu, 2002b). Karahan ve İzciye (2001) göre internet, ihtiyaç duyulan bilgiye ulaşmayı ve bu yolla öğrenme ihtiyaçlarını karşılamayı, aynı zamanda da dünya ile iletişim kurmayı kolaylaştırarak insanın öğrenme sürecine önemli katkı sağlamaktadır. İnternet, dünya üzerinde mevcut milyonlarca ağın birbiriyle ortak bir protokol çerçevesinde iletişim kurmasını ve birbirlerinin kaynaklarını paylaşmasını sağlayan iki ya da daha fazla yerel ya da geniş alan ağı arasında kurulan kaynak kümesidir (Akbaba Altun ve Altun, 2000).

Üretilen bilginin yaygınlaşması ve paylaşımını sağlayacak en önemli teknolojik aracın internet olduğunu belirten Oral (2004), eğitim yoluyla interneti etkili kullanma düzeyinin artırılmasında öğretmenlerin büyük rolünün olduğu görüşündedir. Bu bağlamda, *internet teknolojisini kullanacak bireyleri yetiştirme sürecini üstlenen öğretmenlerin internetin eğitimsel kullanımına yönelik tutumları önemlidir. Öğrencilerin öğrenme amaçlı internet kullanımına yönelik olumlu tutumları öğretmenlerinin de olumlu tutuma sahip olmaları ile ilişkili görülmektedir. Öğrencilerin öğrenme sürecinde gereksinim duyulan bilgiye ulaşmada internet önemli bir araçtır. İnternet gerek öğrencilerin bilgiye ulaşmalarında sorumluluk almalarına ve öğretmenlerin zengin kaynaklara ulaşmalarına ortam sağlamada önemli roller üstlenmektedir. Öğretmenlerin sahip olması gereken özelliklerden biri de bilişim teknolojilerinden ne kadar yararlanabildikleridir. Öğretmenlerin giderek hayatın bütün alanlarına giren interneti ne düzeyde ve hangi amaçlarla kullandıklarının bilinmesi eğitim sürecinde yararlanılabilecek önemli bir veri haline gelmektedir (Okay, 2010). İnternetin eğitimde kullanımı, öğrencilerin bireysel özellikleri dikkate alınırca, sayısız öğrenme fırsatları sunabilir. İnternet düz metinler, videolar, resimler, animasyonlar, simülasyonlar vb. öğretim materyallerinin tümünü sınıf ortamına taşımak için ideal bir kaynaktır. İnternetin bilgi kaynağı olarak sunduğu hizmetin yanı sıra iletişim özelliğinin de eğitime katkıları bulunmaktadır. Öğrenciler internet vasıtasıyla akranları, öğretmenleri, uzmanları ile doğrudan iletişim kurabilirler. Bu yönleriyle internet bilgisayarlardan sonra tüm sektörleri derinden etkileyen bir teknoloji olma özelliğine sahiptir. Ancak, doğası gereği eğitim, ekonomi, ticaret gibi alanlardan farklı olarak yenilikleri sistemine daha uzun bir süreçte*

adapte etmektedir. Bu nedenle, diğer sektörlerde çoktan yerini almış olan internet eğitim için henüz bir yeniliktir. Buna etki eden diğer bir faktör ise sağladığı olanakların sürekli olarak kendini geliştirmesidir (Özbişirici, 2006).

İnternetin sınıf içerisinde kullanımının faydaları; sınıfın fiziksel kısıtlamalarını kırması, öğrencilerin deneyimlerini artırması, araştırma/soruşturma ve analitik düşünme becerilerini geliştirmesi ve öğrencilerin görsel teknolojilerle deneyimlerini genişletmesi olarak belirtilmiştir (Ravitz, 1999; Vanfossen, 2001). İnternetin klasik öğretim ortamlarını destekleme amacıyla kullanım şekillerinden biri de ders web sayfalarının oluşturulması ve internet ortamında yayınlanmasıdır (Yavuz ve Karaman, 2003:239). Etkileşim özelliği sayesinde internet, öğrenmeye katkı getirmekte ve doğrudan derslerde kullanılacak hemen her konu alanına yönelik kaynak ve materyaller sağlamaktadır. Bu nedenle resimli ve grafikli bir tasarım sağlaması nedeniyle öğrenme ortamlarının görünümü ve değerlendirme yöntemleri kökten değiştirdiği (Sünbül, 2002:171) ileri sürülmektedir.

Öğrenme ortamında teknolojinin başka bir deyişle internet'in öğretim teknolojisi aracı olarak kullanılmasıyla birlikte sınıflar, öğrencilerin aktif olarak sürece katıldığı, öğretmenlerin rehber olduğu, ekip çalışmasına dayalı öğrenmenin gerçekleştirildiği elektronik ortamlara dönüşebilecektir. Öğretmenlerin öğretimde interneti kullanmaları için hem internet kullanım bilgi ve becerisine sahip olmaları hem de internet kullanımını öğretim programlarına nasıl entegre edeceklerine ilişkin bilgi ve becerilere sahip olmaları gerekir (Ravitz, 1999). Öğretmenlerin öğretim amaçlı İnternet kullanımını kazanmaları ve yararlandıkları geniş doküman, animasyon, deney ve yenilikleri öğrencilere aktararak, onların dünya çapında oluşturulmuş bu bilgi ağından yararlanmalarına yardımcı olmaları zorunlu hale gelmiştir. Bu konuda, Usta, Bozdoğan ve Yıldırım (2007) öğretmenlerin öğretim amaçlı internet kullanımını geniş doküman, animasyon, deney ve yenilikleri öğrencilerine aktarma ve öğrencilerinin dünya çapında oluşturulmuş bu bilgi ağından yararlanmaları olarak iki boyutta yararlı görmekteyiz.

Bunun yanında, internet'in öğrenme ortamında kullanılması; bireyler arasında bilgileri karşılıklı paylaşma ortamı yaratmakta ve fikirlerini tartışma olanağı sunmaktadır. İnternetin öğretim amaçlı kullanılmasının artması öncelikle öğretmen eğitimcilerinin İnterneti kullanımına bağlıdır. Bundan hareketle bu araştırmada Gazi Üniversitesi Gazi eğitim fakültesinin öğretim elemanlarının öğretim amaçlı internet kullanımları araştırılmıştır. Öğretim elemanlarının öğretim amaçlı internet kullanımlarının ortaya konması bu yönde yapılacak gelecek araştırma ve çalışmalara kaynaklık edebilir. Çalışma çerçevesinde öğretim elemanlarının öğretim amaçlı internet kullanımları ve internet kullanımlarının cinsiyet, unvan ve akademik bölümleri ile ilişkisi incelenmektedir.

Yöntem

Bu çalışmada, 2010-2011 eğitim yılında Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesinde çalışmakta olan öğretim elemanlarının öğretim amaçlı internet kullanımları araştırılmıştır. Çalışmanın yöntemi betimsel taramadır. Araştırmanın evrenini, 2010-2011 eğitim yılı Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesinin öğretim elemanları oluşturmaktadır. Çalışmaya katılan 100 gönüllü katılımcı öğretim elemanı araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. Araştırmada cinsiyet açısından öğretim elemanların %48'i erkek, %52'si kadındır. Araştırmaya katılan öğretim elemanlarının %40'ı araştırma görevlisi, %4'i profesör, %10'u

doçent, %32'si yardımcı doçent ve %14'ü de öğretim görevlisidir. Araştırmaya katılan öğretim elemanları bölümler açısından şu şekildedir: %28 Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Bölümü, %26 İlköğretim Bölümü, %11 Yabancı Diller Eğitimi Bölümü, %10 Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, %8 Türkçe Eğitimi Bölümü, %8 Özel Eğitim Bölümü, %6 Eğitim Bilimleri Bölümü, %2 Ortaöğretim Fen Matematik Alanları Eğitimi Bölümü ve %1 Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümüdür.

Araştırmada veri toplama aracı olarak bir anket geliştirilmiştir. Ankette öğretim elemanlarının öğretim amaçlı internet kullanım düzeylerine yönelik ifadeler yer almıştır. Anketi geliştirirken öncelikle kaynak taraması yapılarak benzer çalışmalardaki anket maddeleri incelenmiştir. Kaynak taraması ve uzman görüşünden sonra anket için 24 soru hazırlanmıştır. Anket maddelerinin kapsam ve uygunluk geçerliliği hazırlanan bir "Uzman Değerlendirme Formu" kullanılarak 25 uzmanın katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Gelen dönütler doğrultusunda 14 madde tam olarak uygun bulunmuş, 17 madde gelen dönütler doğrultusunda düzeltilmiş, 9 madde ankette çıkarılmış, 6 yeni madde ankete eklenmiştir. Ayrıca anketin genel düzeni ve kullanılabilirliğine dair gelen dönütler doğrultusunda da düzeltmeler yapılmıştır. Anketler öncelikle yüz-yüze ve e-posta yolu ile ulaşılabilen 200 öğretim elemanına verilmiş ancak 103 tane dönüt olmuştur. Alınan anketlerden 100 tanesi değerlendirmeye alınmıştır. 3 tanesi eksik yanıtlardan dolayı değerlendirmeye alınmamıştır. Elde edilen anketlerin 15 tanesi e-posta ile elde edilenlerdendir. Dolayısıyla anket ağırlıklı olarak yüz-yüze yöntem ile doldurulmuştur.

Anket maddelerinin iç tutarlılığına Cronbachs's Alpha değeri hesaplanarak bakılmıştır. Buna göre, anketin internet kullanma düzeyine ilişkin 24 maddesi için Alpha değeri 0.93 bulunmuştur. Bu değer anketin güvenilirliğinin yeterli olduğunu göstermektedir. Maddelere ait ölçek ise 1: hiçbir zaman, 2: nadiren, 3: bazen, 4:sıklıkla, 5: her zaman şeklinde olmuştur. Ortalamaların yorumlanmasında 0-1.49 hiçbir zaman, 1.50-2.49 nadiren, 2.50-3.49 bazen, 3.50-4.49 sıklıkla, 4.50-5 her zaman olarak kabul edilmiştir. "Öğretim elemanlarının öğretim amaçlı İnternet kullanımları ne düzeydedir?" Sorusuna ilişkin ortalamaların yorumlanmasında 0-1,49 Hiçbir Zaman, 1,50-2,49 Nadiren, 2,50-3,49 Bazem, 3,50-4,49 Sıklıkla, 4,50-5 Her Zaman olarak kabul edilmiştir. Anket maddelerin çözümlenmesinde ortalama, standart sapma, frekans, t-testi ve tek yönlü varyans analizi uygulanmıştır. Bu işlemlerin yapılmasında SPSS 18 paket programı kullanılmıştır.

Bölgümlere göre yapılan analizlerde Güzel Sanatlar Eğitimi bölümünden 1 öğretim elemanı ve Ortaöğretim Fen Ve Matematik Alanları Eğitimi bölümünden 2 öğretim elemanı sayısal olarak bölümlerini temsil edemeyecekleri düşünülerek analiz çözümlmelerine dâhil edilmemişlerdir. Unvanlara göre yapılan analizlerde Profesör ve Doçent kadrosundaki öğretim elemanlarının araştırmaya katılımları az olduğu için bir grup olarak alınmıştır.

Bulgular

Öğretim elemanlarının öğretim amaçlı İnternet kullanımlarına ait ortalama ve standart sapmalar Tablo 1 de gösterilmiştir. Bulgulara genel olarak bakıldığında, öğretim elemanlarının öğretim amaçlı olarak İnternet teknolojilerini bazen kullandıkları görülmektedir. En sık kullandıkları teknoloji, arama motorları (M=4,31) en az kullandıkları ise forum ortamlarıdır (M=1,79). İnterneti ders materyalleri ile ilgili olarak bazen kullandıklarını görülmektedir. Diğer taraftan "derslerimde kullanmak için resim ve grafik gibi görseller

bulurum” ifadesine ilişkin olarak sıklıkla (M=3,64) tercihinde bulunmuşlardır. Ölçme ve değerlendirme ile ilgili olarak İnterneti nadiren kullandıkları görülmektedir. Ancak, “sınav sonuçlarını duyururum” ifadesine ilişkin sıklıkla (M=3,51) seçeneğini tercih ettikleri görülmektedir. İletişim ile ilgili ifadeler için ise nadiren tercihini yapmalarına karşın “öğrencilerle e-posta ile iletişim kurarım” ifadesine sıklıkla (M=3,34) tercihinde bulunmuşlardır. İnterneti araştırma amaçlı sıklıkla kullandıkları da görülmektedir. Ancak, “öğrencilere web araştırması yaptırırım” ifadesi için bazen (M=3,11) demişlerdir. Öğretim elemanlarının interneti sosyal paylaşım ile ilgili kullanımları ise kendi içinde değişiklik göstermektedir. İnternet kullanımlarında; “wiki vb. ansiklopedileri kullanırım ifadesine” sıklıkla (M=3,48), “sosyal paylaşım sitelerinden yararlanırım” ifadesine bazen (M=2,68), “derslerimde sosyal paylaşım sitelerini (blog, facebook vb.) kullanırım” ifadesine ise nadiren (M=1,92) tercihinde bulunmuşlardır.

Tablo 1: Anket maddelerine ait ortalama ve standart sapmalar (N=100).

Maddeler	Ortalama	Standart sapma
Ders Materyali		
Derslerimde kullanmak için ders notları bulurum.	3.12	1.14
Derslerimle ilgili sunular bulurum.	2.98	1.11
Derslerimde kullanmak için resim ve grafik gibi görseller bulurum.	3.64	1.15
Eğitsel oyun, benzetim, animasyon vb. etkileşimli materyaller bulurum.	2.96	1.30
Diğer öğretim elemanları ile materyal paylaşırım.	3.05	1.27
Uygulama yazılımları indiririm.	2.82	1.21
Ders proje ve ödevlerinin uygulanmasından yararlanırım.	3.26	1.10
Ölçme Değerlendirme		
Ölçme ve değerlendirmede İnternette yer alan elektronik ortamlardan (e-portfolyo vb.) Yararlanırım.	2.18	1.09
Sınavlarda kullanmak için soru bulurum.	2.05	1.15
Sınav sonuçlarını duyururum.	3.51	1.57
İletişim		
Öğrencilerle sohbet araçları kullanarak iletişim kurarım.	2.38	1.42
Öğrencilerle e-posta ile iletişim kurarım.	3.34	1.24
Derslerimin işlenişinde forum ortamlarını kullanırım.	1.79	0.98
Araştırma		
Eğitim sitelerini incelerim.	3.56	1.00
Öğrencilere web araştırması yaptırırım.	3.11	1.11
Arama motorlarını kullanırım.	4.31	1.11
İnternette eğitim gündemini takip ederim.	3.60	1.20
Elektronik kütüphaneleri kullanırım.	3.88	1.22
Elektronik dergileri kullanırım.	3.91	1.29
Elektronik kitap indiririm.	3.60	1.35
Sözlük kullanırım.	4.00	1.21
Sosyal Paylaşım		
Sosyal paylaşım sitelerinden yararlanırım.	2.68	1.33

Derslerimde sosyal paylaşım sitelerini (blog, facebook vb.) Kullanırım.	1.92	1.28
Wiki vb. Ansiklopedileri kullanırım.	3.48	1.34
Genel ortalama	3.13	

Öğretim elemanlarının öğretim amaçlı İnternet kullanımların dair cinsiyete göre ortalama karşılaştırmalarına ilişkisiz örneklem için t-testi ile bakılmıştır (Tablo-2). Bulgulara göre, ortalamalar cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir ($t=2.98$, $P<0.01$). Erkek öğretim elemanlarının öğretim amaçlı İnternet kullanım sıklıkları ($M=3,35$) , kadın öğretim elemanlarının öğretim amaçlı İnternet kullanımlarına ($M=2,92$) göre anlamlı düzeyde daha fazladır.

Tablo 2: Öğretim elemanlarının öğretim amaçlı İnternet kullanımları anketi puan ortalamalarının cinsiyete göre t-testi sonuçları

Cinsiyet	N	Ortalama	Standart Sapma	T	P
Erkek	48	3.35	0.610	2.98	0.00
Kadın	52	2.92	0.811		

Unvanlara göre öğretim elemanlarının öğretim amaçlı İnternet kullanımlarına ait betimsel istatistikler Tablo-3a'da, ortalama karşılaştırmalarına ilişkin tek yönlü ANOVA sonuçları ise Tablo-3b'de verilmektedir. Bulgulara göre, puan ortalamaları unvanlara göre anlamlı farklılık göstermektedir ($F=4.86$, $P<0.01$). Unvanlar arası farkların hangi guruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan Scheffe testinin sonuçlarına göre ise, araştırma görevlisi öğretim elemanlarının öğretim amaçlı İnternet kullanımları ($M=3.44$), profesör ve doçent öğretim elemanlarının öğretim amaçlı İnternet kullanımlarına ($M=2.81$) ve yardımcı doçent öğretim elemanlarının öğretim amaçlı İnternet kullanımlarına ($M=2.88$) göre anlamlı düzeyde daha olumludur.

Tablo 3a: Unvanlara göre betimsel istatistik sonuçları.

Unvan	N	Ortalama	Standart Sapma
Profesör ve doçent	14	2.81	0.75
Yardımcı doçent	32	2.88	0.73
Öğretim görevlisi (okutman)	14	3.12	0.88
Araştırma görevlisi	40	3.44	0.60
Toplam	100	3.13	0.75

Tablo 3b: Unvanlarına göre ANOVA sonuçları.

	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplararası	7.35	2.45	4.86	0.00
Gruplar içi	48.37	0.50		
Toplam	55.72			

Öğretim elemanlarının öğretim amaçlı İnternet kullanımları anketi puan ortalamalarının bölümlere göre betimsel istatistikleri Tablo 4a'da, ortalama karşılaştırmaları için ANOVA sonuçları ise Tablo 4b'de verilmektedir. Buna göre, Türkçe Eğitimi öğretim elemanları interneti öğretim amaçlı en sık kullanan, Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Bölümü ise en az kullanan bölüm öğretim elemanları olarak görülmektedir. Ancak tek yönlü ANOVA sonuçları bölümler arası farkın anlamlı olmadığını göstermektedir ($F=1.53$, $P>0.05$). Ancak bölümlere göre örneklem dağılımının evrene göre oldukça düşük kalması sonuçların genellenabilirliğini düşürmektedir. Dolayısıyla elde edilen sonuç örnekleme ile sınırlıdır.

Tablo 4a: Bölümlere göre betimsel istatistik sonuçları.

Bölüm	N	Ortalama	Standart sapma
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü	10	3.37	0.37
Eğitim Bilimleri Bölümü	6	3.39	0.79
İlköğretim Bölümü	26	3.30	0.75
Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Bölümü	28	2.86	0.76
Özel Eğitim Bölümü	8	2.92	0.60
Türkçe Eğitimi Bölümü	8	3.41	0.55
Yabancı Diller Eğitimi Bölümü	11	2.98	1.01
Toplam	97	3.13	0.75

Tablo 4b: Bölümlerine göre ANOVA sonuçları

	Kareler toplamı	Kareler ortalaması	F	P	Anlamlı fark
Guruplar arası	5.044	0.841	1.538	0.175	Yok
Guruplar içi	49.181	0.546			
Toplam	54.225				

Sonuç ve Tartışma

Öğretim elemanlarının öğretim amaçlı İnternet kullanımlarında bütün teknolojileri bazen kullandıklarını görülmektedir. Bunun nedeni olarak interneti her zaman geçerli ve güvenli bir araç olarak görmedikleri söylenebilir. Öğretim elemanları, internette arama ve e-posta uygulamalarını sıklıkla kullanmaktadırlar. Buna göre, öğretim elemanlarının bu uygulamaları derslerinde kullanmak için yeterli bilgi ve deneyime sahip oldukları söylenebilir. Bu sonuç, yaptığı bir araştırmada öğretim elemanlarının interneti en çok arama için kullandıklarını sonucuna varan Demir'i (2001) desteklemektedir. Akkoyunlu ve Yılmaz (2005) benzer bir çalışmada öğretmen adaylarının interneti genellikle bilgiye ulaşma amaçlı kullandıkları sonucuna varmışlardır. Öğretim elemanlarının eğitsel oyun, benzetim, animasyon gibi internet destekli öğretim materyallerini bazen kullandıkları görülmüştür. Öğretmen örnekleminde yapılan benzeri bir araştırmada Özbişirici (2006), öğretmenlerin interneti en çok materyal bulmak amacıyla kullandıkları sonucuna varmıştır. Bu durum,

öğretmenlerin bu araştırmanın örnekleminde yer alan öğretim elemanlarına göre İnternet teknolojileri ile destekli ders materyallerini daha sık kullanıyor olabileceklerini düşündürmektedir.

Yaptığımız çalışmada, öğretim elemanlarının internet teknolojilerini ölçme ve değerlendirme amaçlı olarak nadiren kullandıkları görülmektedir. Bu sonuç, Demir'in (2001) öğretim elemanları interneti en az sınav hazırlama ve sınavlara hazırlanma için kullanmaktadırlar bulgusu ile tutarlıdır. Öğretim elemanlarının e-postayı bir iletişim aracı sıklıkla kullandıkları görülmüştür. Öğretmen örnekleminde yapılan benzer bir çalışmada Akkoyunlu (2002a) benzer bir sonuç bulmuş ve öğretmenlerin interneti en çok iletişim amaçlı (e-posta ve sohbet odaları gibi) kullandıkları sonucuna varmıştır. Atav, Akkoyunlu ve Sağlam (2006) benzer bir çalışmada öğretmen adaylarının interneti iletişim amacıyla kullandıklarını tespit etmişlerdir. Çalışmamızın sonucunda öğretim elemanlarının arama motorlarını sıklıkla kullandıkları görülmektedir. Erdemir, Bakırcı ve Eydurun (2009) da benzer bir çalışmada öğretmen adaylarının internette arama motorlarını kullanabildikleri sonucuna vararak bu bulguları desteklemektedirler. Özbişirici de benzeri bir çalışmayı öğretmen örnekleminde gerçekleştirmiş (2006) ve öğretmenlerin arama yapma konusunda kendilerini yeterli gördüklerini bulmuştur.

Erkek öğretim elemanlarının genel olarak kadın öğretim elemanlarına göre öğretim amaçlı internet kullanım sıklıklarının daha fazla olduğu bulunmuştur. Öğretim elemanlarının öğretim amaçlı internet kullanımlarında; derslerinde kullanmak için ders notları bulmaları, eğitsel oyun, benzetim, animasyon vb. etkileşimli materyaller bulmaları, sosyal paylaşım sitelerinden yararlanmaları, eğitim sitelerini incelemeleri, elektronik kütüphaneleri kullanımları, elektronik dergileri kullanımları, elektronik kitap indirmeleri, sözlük kullanımları, wiki vb. ansiklopedileri kullanımları, arama motorlarını kullanımları ve internette eğitim gündemini takip etmeleri açısından bakıldığında erkek öğretim elemanlarının kadın öğretim elemanlarına göre interneti daha sıklıkla kullandıkları görülmüştür. Takip çalışmaları ve farklı örneklemlerde gerçekleştirilecek çalışmalar bu sonuçların yorumlanabilmesi için önemli olacaktır. Öğretim elemanlarının öğretim amaçlı internet kullanımının, unvanlara göre anlamlı bir şekilde değiştiği bulunmuştur. Araştırma görevlisi öğretim elemanlarının öğretim amaçlı internet kullanım sıklıkları, profesör ve doçent öğretim elemanlarının öğretim amaçlı internet kullanımlarına ve yardımcı doçent öğretim elemanlarının öğretim amaçlı internet kullanımlarına göre daha yüksektir. Araştırma görevlisi öğretim elemanlarının öğretim amaçlı internet kullanım sıklıklarına bakıldığında; derslerinde kullanmak için ders notları bulmaları, derslerinde kullanmak için resim ve grafik gibi görseller bulmaları, elektronik kitap indirmeleri, sözlük kullanımları, arama motorlarını kullanımları gibi uygulamalarda diğer elemanlarına göre interneti daha fazla kullandıkları sonucuna varılmıştır. Ayrıca, Öğretim elemanlarının öğretim amaçlı internet kullanımları görev yaptıkları bölümlere göre değişmemektedir. Demir de (2001) yaptığı bir çalışmada öğretim elemanlarının internet kullanım amaçlarını incelemiş ve görev yaptıkları bölümlere göre değişmediği sonucuna ulaşmıştır.

Kaynakça

- Akbaba-Altun, S., Altun, A. (2000). Bir eğitim aracı olarak internet. *Milli Eğitim Dergisi*, 147, 23-26.
- Akkoyunlu, B. (2002a). *Öğretmen ve öğretmen adayları için eğitimde İnternet kullanımı*. İstanbul: Ceren ve Bitav Yayınları.
- Akkoyunlu, B. (2002b). Öğretmenlerin İnternet kullanımı ve bu konudaki öğretmen görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22, 1-8.
- Akkoyunlu, B., Yılmaz, E. (2005). Öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlık düzeyleri ile internet kullanım sıklıkları ve internet kullanım amaçları. *Eğitim Araştırmaları*, 19, 1-4.
- Atav, E., Akkoyunlu, B., Sağlam, N. (2006). Öğretmen adaylarının internete erişim olanakları ve kullanım amaçları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30, 37-44.
- Demir, S. (2001). *Öğretim Elemanları ve Öğrencilerin İnternet in Öğretim Amaçlı Kullanımına İlişkin Görüş ve Tutumlarının İncelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- Erdemir, N., Bakırcı, H., Eydurun, E. (2009). Öğretmen Adaylarının Eğitimde Teknolojiyi Kullanabilme Özgüvenlerinin Tespiti. *Türk fen eğitimi dergisi*, 6 (3).
- Karahan, M., İzci, E. (2001). Üniversite öğrencilerinin İnternet kullanım düzeyleri ve beklentilerinin değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, Sayı 150. Web: http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/150/karahan_izci.htm adresinden 31 Temmuz 2010 ' da alınmıştır.
- Okay, Ş. (2010). Teknik Öğretmen Adaylarının İnternet Kullanım Amaçlarının İncelenmesine İlişkin Bir Araştırma. *Makine Teknolojileri Elektronik Dergisi*, 7, 1 (97-109).
- Oral, B. (2004). Öğretmen adaylarının internet kullanım durumları. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi*, MALATYA.
- Özbişirci, Ş. (2006). *Öğretmenlerin İnternet kullanımlar*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği, Ankara.
- Özden, M. Y., Çağıltay, K., ve Çağıltay, N. E. (1997). Teknoloji ve eğitim: ülke deneyimleri ve Türkiye için dersler. 3. *Türkiye'de İnternet Konferansı*, İnet-tr 97 Ankara.
- Ravitz, J. L. (1999). *Conditions that facilitate teacher İnternet use in the schools with high İnternet connectivity: a national survey*. Unpublished Doctoral Dissertation, Syracuse University.
- Sünbül, M . (2002). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. Konya: Mikro Yayınları.
- Usta, E., Bozdoğan, A. E. ve Yıldırım, K. (2007). Sınıf öğretmeni adaylarının internet kullanımına ilişkin tutumlarının değerlendirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(1), 209-222.
- Vanfossen, P. J. (2001). Degree of İnternet/WWW use and barriers to use among secondary social studies teachers. *International Journal of Instructional Media*, 28 (1), 57-74.
- Yavuz, U., Karaman, S. (2003). Ders Web Sayfalarının Oluşturulması ve Yönetimi İçin Bir Yazılım. *Third International Education Technologies Symposium*, Turkish Republic of Northern Cyprus, vol:I,(pp. 239-246).